

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název práce: Terénní výuka z pohledu různých aktérů

Autor práce: Ivana Jakouběová

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy

Práce je zaměřena na výzkum vnímání terénní výuky zeměpisu/geografie jednotlivými aktéry vzdělávacího systému (žáci, vyučující, vedení škol) a dále na výzkum postojů budoucích učitelů, tj. studentů učitelství na PŘF UK. Terénní výuka je v současnosti často diskutována v odborné literatuře, a proto je zpracování podobného tématu aktuální a přínosné.

Práce s literaturou

Autorka pracuje s dostatečným množstvím tuzemské i zahraniční odborné literatury. V teoretické části práce definuje a diskutuje klíčové pojmy, rozebírá význam terénní výuky, hodnotí její pozitiva a negativa. Dále také zmiňuje terénní výuku jako součást českých kurikulárních dokumentů či RVP pro ZŠ a SŠ a v neposlední řadě také představuje dosavadní výzkumy zaměřené na percepci terénní výuky v Česku i v zahraničí.

Metodika práce

V práci byly použity kvalitativní metody výzkumu – řízené rozhovory (konkrétně polostrukturovaná interview) s žáky, vyučujícími, vedením škol a studenty učitelství PŘF UK. Vlastní výzkum je však realizován na velmi malém vzorku škol (2x ZŠ, 2x gymnázium, 1x SPŠ), což může být jeho slabinou. Překvapivá je i velmi malá odezva oslovených škol, jelikož např. mezi závazky fakultních škol k PŘF UK patří právě participace na kvalifikačních pracích studentů.

Analytická část práce

V úvodu analytické části práce autorka nejprve stručně představuje jednotlivé školy zapojené do výzkumu a jejich způsoby uchopení terénní výuky. Dále následující shrnující kapitoly dílčích částí výzkumu, tj. rozhovorů s jednotlivými skupinami respondentů. V každé shrnující kapitole se objevují jak pozitiva, tak negativa terénní výuky, která jsou místy doplněna přímými citacemi z rozhovorů. V analytické části práce občas dochází k nejednoznačnému označování respondentů.

Závěry práce

V závěru analytické části práce jsou shrnuty hlavní výhody a nevýhody terénní výuky, na kterých se shodly jednotlivé skupiny respondentů. Samotný závěr práce pak popisuje a shrnuje dílčí výsledky, popisuje i některé rozpory v odpovědích, avšak nesnaží se je vysvětlit. Vzhledem ke zjištěným skutečnostem by závěr práce mohl obsahovat vyhodnocení či doporučení pro zlepšení současného stavu.

2. Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: **výborná** / ~~velmi dobrá~~ / ~~dobrá~~ / ~~nevyhovující~~

Stylistická úroveň: **výborná** / **velmi dobrá** / ~~dobrá~~ / ~~nevyhovující~~

Citační úroveň: **výborná** / ~~velmi dobrá~~ / ~~dobrá~~ / ~~nevyhovující~~

Komentář

Vlastní práce je psána čtivým a srozumitelným jazykem, téměř bez překlepů či gramatických nebo stylistických chyb. Kapitoly na sebe logicky navazují a jednotlivé části práce jsou vzájemně provázány. O poznání více překlepů a stylistických neobratností je však v přílohách práce, konkrétně v prepisech jednotlivých interview.

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce

Práce přináší základní vhled do studované problematiky. Shrnuje poznatky o vnímání terénní výuky jednotlivými aktéry, přičemž hledá společné rysy, pozitiva či negativa.

Jelikož byl výzkum proveden na relativně malém vzorku škol i respondentů, je otázkou, zda by nebylo vhodnější se zaměřit např. pouze na jeden typ škol či na méně skupin respondentů. Je možná škoda, že práce nejde v některých aspektech více do hloubky (Např. jedním z dílčích zjištění je, že učitelé ze ZŠ A a SPŠ považují za překážku při terénních cvičeních administrativní zátěž, naopak učitelé z gymnázií nikoliv. Proč není hledáno vysvětlení?).

V práci by se také mohlo objevit větší propojení výsledků výzkumu v rámci jedné školy – jsou osloveni žáci, učitelé a vedení jedné školy – jakým způsobem se jejich vnímání terénní výuky shoduje / rozchází?

Diskutabilní může také být zapojení studentů 3. ročníku učitelských oborů PŘF UK do výzkumu. Opět se jednalo o velmi malý vzorek (9 studentů ze tří studijních oborů), přičemž není uvedeno, podle jakého klíče byli vybíráni respondenti či jejich studijní zaměření.

Předloženou práci **doporučuji** / ~~nedoporučuji~~ k obhajobě. (zatrhněte Vaši volbu)

Otázky k obhajobě

1. V práci je uvedeno, že jen velmi málo škol bylo ochotno se do výzkumu zapojit. Jakým způsobem byly školy oslovovány a proč si myslíte, že neměly na participaci zájem (přičemž např. fakultní školy jsou k tomuto přímo zavázané – viz výše)? Jakým způsobem pak probíhal finální výběr škol?
2. Jedním z uvedených závěrů práce je, že terénní výuka nebývá na mnohých školách často vůbec používána. Jak autorka k tomuto závěru dospěla a jaké jsou případné možnosti zlepšení tohoto stavu?

Datum: 26. 05. 2019

Autor posudku: RNDr. Jakub Jelen

Podpis: